

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Tæt på Barnet

Alle børn har ret til en god start på livet. Derfor skal vi som samfund tæt på de børn, der har behov for en særlig indsats, tidligt og sikre dem de bedste muligheder for en tryk og udviklende opvækst.

Det er en stor opgave. Flere end 50.000 børn modtager i dag hjælp og støtteⁱ, og behovet vokser. Hver dag yder socialrådgivere, pædagoger, lærere, psykologer og andre fagpersoner en stor indsats for at løfte børnene, men rammerne for arbejdet gør det mange steder svært at sætte ind tidligt og effektivt.

Socialrådgiverne har en nøglerolle, når det gælder sårbare børn og børn med handicap. Det er en socialrådgiver, der vurderer behovet for støtte og aflastning. Det er en socialrådgiver, der modtager opkaldet fra den bekymrede pædagog, når et barn mistrives. Det er socialrådgiveren, der rykker ud og taler med barnet om udfordringerne i hjemmet og børnehaven. Det er socialrådgiveren, der fagligt vurderer, hvilken hjælp barnet har behov for. Og det er socialrådgiveren, der løbende følger op på barnets udvikling og behov for hjælp. Derfor er det også helt afgørende for de sårbare børn, at deres socialrådgiver har tid til dem og mulighed for at sætte tidligt ind med den rette hjælp. Sådan er det desværre ikke i dagⁱⁱ.

Det skal vi gøre noget ved. Vi deler regeringens ambition om at sætte børnene først og mener, at den skal tjene som en rød tråd i både lovgivningen, den politiske og økonomiske prioritering af området og det konkrete arbejde med sårbare børn.

Med dette udspil sætter vi derfor tre hovedmål:

- Flere børn skal hjælpes tidligere og hurtigere
- Børn skal inddrages bedre
- Socialrådgiverne skal have tid til det sociale arbejde

På de følgende sider kan du læse nogle af vores konkrete forslag til, hvordan vi kan nå de tre mål. Forslagene er udpluk fra vores politiske udspil 'Tæt på Barnet' (<https://socialraadgiverne.dk/taet-paa-barnet>). Det indeholder både mindre og større ændringer af det nuværende system, men vi mener, at et ambitiøst mål om forbedringer er nødvendigt for at sikre sårbare børn en bedre hjælp. Hvis det skal lykkes, er det helt afgørende, at vi i fællesskab har modet til at prioritere hjælpen til sårbare børn meget højt, både politisk, økonomisk og fagligt.

Vi håber, at vi med dette udspil kan bidrage til at sikre velfærd og trivsel for de sårbare børn, vi møder hver eneste dag. Det skylder vi dem.

Mads Bilstrup,
formand, Dansk Socialrådgiverforening

Ditte Brøndum,
næstformand, Dansk Socialrådgiverforening

Flere børn skal hjælpes tidligere og hurtigere

”Jeg rydder kalenderen, og nogle børn kommer igen bag i køen, fordi de er mindre akutte. Man skal kategoriseres som akut for at få hurtig hjælp. Det synes jeg ikke er rimeligt.” - Socialrådgiver på børneområdet

Sårbare børn og familier skal have hjælp så tidligt som muligt i børnenes liv, og hjælpen skal sættes i værk hurtigt.

Derfor foreslår vi:

1. Børnenes Indgang

Når Anton på 12 er stukket af hjemmefra efter et voldsomt skænderi med sin far, skal han vide, at han kan få hjælp her og nu. Han skal vide, hvor han finder hjælpen, og at han kan få den på sine egne præmisser.

I mange kommuner er det svært for børn at vide, hvor de skal henvende sig for at få hjælp, og kun et fåtal har en social døgnvagt, som børn kan henvende sig til direkte uden for normal åbningstid. De fleste steder skal de kontakte politietⁱⁱⁱ, hvilket kan afholde mange børn fra at søge hjælp.

Det er ikke i orden. Vi svinger som samfund vores ansvar over for sårbare børn, når vi ikke tilbyder dem en synlig, enkel og tryk adgang til hjælp fra en børnefaglig voksen døgnet rundt. Derfor skal kommunerne forpligtes til at oprette en *Børnenes Indgang* – en døgnåben og uformel indgang for alle børn, der har behov for hjælp. Her kan de få rådgivning fra en socialrådgiver eller en anden fagperson i børnehøjde, både ved fremmøde, over telefonen, via sociale medier eller chat over nettet. Børnene kan være anonyme, hvis de ønsker det.

Børnenes Indgang skal sikre, at flere børn ved, hvor de kan få hjælp, at de tør søge den, og at der skabes sammenhæng mellem den første kontakt og det offentlige muligheder for at hjælpe sårbare børn.

2. Hurtigere hjælp til børn

Alt for mange børn og familier venter i dag længe, før de modtager hjælp og støtte. Det skyldes blandt andet, at lovgivningen lægger op til en langsommelig og tung proces med først en omfattende undersøgelse af barnet og dets omgivelser, og dernæst en handleplan – ofte tager det mange måneder, før barnet får hjælp. Kun i de mest akutte sager har kommunerne pligt til at handle meget hurtigt.

Vi ved fra flere kommuner, der som et forsøg har fået lov til at se bort fra flere af lovgivningens krav, at det har medført større fleksibilitet, hurtigere beslutninger og hurtigere hjælp. Det skal vi lære af, så systemet ikke bliver en stopklods for hjælpen til sårbare børn.

Vi foreslår en *hurtig, indledende screening* af alle børnesager. Socialrådgiveren afgør herefter, hvilken hjælp barnet eller familien skal have, samt om der er behov for en større plan og indsats i en længere periode. Loven skal forpligte kommunerne til at træffe en afgørelse om hjælp inden for 10 hverdage. På den måde kan vi sikre, at socialrådgiverne kan handle hurtigt og sætte gang i hjælpen, mens sagen undersøges yderligere.

Børn og unge skal inddrages bedre

”Første gang jeg blev tvangsfjernet, havde jeg ingen voksen at stole på. Hvis nogen havde været der, havde jeg måske haft større tiltro til voksne fra skolen og kommunen.” - Tidligere anbragt

Alle børn og unge har brug for at blive inddraget i store beslutninger om deres eget liv. Det gælder ikke mindst de mest sårbare børn og unge anbragt uden for hjemmet.

Derfor foreslår vi:

1. Børn skal have ret til en fast socialrådgiver

En god relation til socialrådgiveren er helt afgørende for at sikre god inddragelse, men en stor del af de sårbare børn og unge skifter ofte socialrådgiver. En tredjedel af de sårbare unge har haft tre eller flere sagsbehandlere de seneste to år, og to ud af tre har oplevet at få ny sagsbehandler mindst én gang^{iv}. Mange sårbare unge har svært ved at knytte sig til og stole på voksne. De har ofte oplevet svigt fra voksne, der burde tage sig af dem, og mange oplever nederlag i skolen. Derfor er det helt afgørende, at socialrådgiveren har tid til at opbygge en god og tillidsfuld relation i den unges tempo.

Børn og unge bør have *ret til en fast socialrådgiver*. De skal have mulighed for at ringe til og sms'e socialrådgiveren på et direkte nummer, de skal være med til at bestemme, hvor de mødes, og anbragte børn og unge skal have ret til kontakt med socialrådgiveren mindst hver tredje måned. Hvis de skal have ny socialrådgiver, for eksempel ved jobskifte, skal kommunen forpligtes til at sikre en grundig og sikker overlevering, så barnet mærker så lidt som muligt til overgangen.

Hvis retten til en fast socialrådgiver også skal give mening i praksis, kræver det desuden forbedringer af socialrådgivernes arbejdsvilkår. Derfor hænger dette mål tæt sammen med målene nedenfor.

2. Barnets livsbog til anbragte børn og unge

Hvis børn og unge anbragt uden for hjemmet skal føle sig inddraget i deres egen sag, kræver det, at de forstår og kan reflektere over deres egen tilværelse. Mange af dem har meget kaotiske livsforløb bag sig og mangler det anker, som forældre typisk udgør i børns liv. Derfor kan de have svært ved at se deres liv som et sammenhængende forløb, sætte det i perspektiv og forstå baggrunden for de beslutninger om hjælp og støtte, som socialrådgiveren skal træffe. For nogle kan mange svigt og traumatiske oplevelser også overskygge gode oplevelser og sejre så meget, at den unge ikke husker dem.

De børn og unge, som samfundet overtager ansvaret for, skal lige som alle andre have mulighed for at forstå sig selv gennem deres egen historie, ikke mindst når det gælder deres potentiale og styrker. Anbragte børn og unge skal derfor have en *livsbog* med billeder, historier og dokumenter, som samler de vigtige begivenheder i barnets liv. Bogen skal laves af de fagpersoner, der er tættest på barnet, og kommunerne skal forpligtes til at udarbejde den.

Socialrådgiverne skal have tid til det sociale arbejde

”For mange sager, konstant afbrydelse, lappeløsninger for at kunne nå sit arbejde, pinlige samtaler med sårbare børn, fordi der ikke var tid til at forberede sig. Som nyuddannet er der heller ikke tid til at blive lært ordentligt op, for dine kollegaer er lige så presset. ALLE arbejder på højtryk!” - Socialrådgiver på børneområdet

Socialrådgivere er Danmarks mest stressede faggruppe^v, og værst ser det ud for dem, der arbejder med sårbare børn og familier^{vi}. Et meget stort arbejdspress og følelsen af, at de ikke kan hjælpe de sårbare børn hurtigt og grundigt nok, betyder, at mange socialrådgivere bliver syge eller søger væk fra børneområdet efter kort tid. Derfor oplever mange børn og unge, der har brug for hjælp, at de ofte skifter socialrådgiver og må starte forfra med at opbygge en ny relation.

Derfor foreslår vi:

1. Socialrådgiverne skal have en rimelig arbejdsbyrde

Det sociale arbejde med sårbare børn, unge og familier er meningsfuldt og givende – hvis der er tid til det. Desværre har alt for mange socialrådgivere en tung arbejdsbyrde. De har ansvar for så mange børn og unge, at de ikke kan udføre deres arbejde med hvert enkelt menneske tilfredsstillende – de har ikke tid til at lytte, inddrage og forklare. Det har konsekvenser for de sårbare børn, som for eksempel ikke altid føler sig inddraget i deres egen sag, og det har konsekvenser for socialrådgiveren: 44 procent af socialrådgiverne på børneområdet oplever, at de er stressede.

Derfor er det helt afgørende, at loven fastsætter et *loft for antallet af sager per socialrådgiver*, der giver socialrådgiverne mulighed for at arbejde grundigt, inddragende og anerkendende med sårbare børn, unge og familier. Sagstallet skal sættes ned, så det svarer til Dansk Socialrådgiverforenings vejledende sagstal^{vii}.

2. Socialrådgiverne skal klædes bedre på til opgaven

Socialrådgivere, der arbejder med sårbare børn, ved, at arbejdet er meget komplekst og – til tider – psykisk belastende. Samtidig er en del af de socialrådgivere, der arbejder på området, unge og relativt nyuddannede, og mange oplever starten på jobbet som uoverskuelig, fordi de ikke får en grundig og rolig introduktion til arbejdet.

Nystartede socialrådgivere skal derfor have ret til et *introduktionsforløb*, der klæder dem ordentligt på til arbejdet. De skal også have ret til en *mentor* – en erfaren kollega, der kan rådgive og vejlede dem løbende i mindst et år, efter de er startet. Mentorens arbejdsopgaver skal tilpasses, så hun har tid til mentorarbejdet.

Derudover skal alle socialrådgivere på børneområdet have mulighed for at arbejde tæt sammen med en kollega, når en sag er særligt kompleks eller krævende. Hvis vi skal undgå den store udskiftning blandt socialrådgivere på området, er det afgørende, at de kan *være to sammen om de svære sager*.

ⁱ <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=34764>

<https://www.kl.dk/media/24418/noegletal-udsatte-boern-2020.pdf>

ⁱⁱ <https://socialraadgiverne.dk/hver-tredje-socialraadgiver-er-stresset/>

ⁱⁱⁱ I blot 11 ud af 98 kommuner kan børn henvende sig direkte til en social døgnvagt (DS' egen optælling).

^{iv} <https://www.vive.dk/media/pure/14922/4124947>

^v <https://socialraadgiverne.dk/faglig-artikel/ds-socialraadgiveres-hoeje-stressniveau-er-uacceptabelt-og-kalder-paa-politisk-handling/>

^{vi} <https://socialraadgiverne.dk/hver-tredje-socialraadgiver-er-stresset/>

^{vii} <https://socialraadgiverne.dk/nye-vejledende-sagstal/>